

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA KUMI NA NNE

YATOKANAYO NA KIKAO CHA SABA

5 Februari, 2019

MKUTANO WA KUMI NA NNE

KIKAO CHA SABA – TAREHE 5 Februari, 2019

I. DUA:

Saa 3:00 asubuhi Mhe. Najma Murtaza Giga (Mwenyekiti) alisoma Dua na kuongoza Kikao cha Bunge.

IDADI YA WABUNGE WALIOHUDHURIA:

MAKATIBU MEZANI:

1. Ndg. Lawrence Makigi
2. Ndg. Zainab Issa
3. Ndg. Mossy Lukuvi

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO:

Aliwasilisha Mezani Taarifa ya Serikali kuhusu Tathmini ya Hali ya Uchumi na Utekelezaji wa Bajeti kwa Kipindi cha Julai hadi Desemba, 2018 na Mwelekeo hadi Juni, 2019.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA ARDHI, MALIASILI NA UTALII:

Aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Ardhi, Maliasili na Utalii kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KILIMO, MIFUGO NA MAJI:

Aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Kilimo, Mifugo na Maji kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

Swali Na. 69: Mhe. Maida Hamad Abdallah

Nyongeza: Mhe. Maida Hamad Abdallah
Mhe. Khadija Nassir Ali

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Na. 70: Mhe. Ignas Aloyce Malocha

Nyongeza: Mhe. Ignas Aloyce Malocha
Mhe. Joram Ismael Hongoli
Mhe. Qambalo Willy Qulwi

OFISI YA RAIS (UTUMISHI NA UTAWALA BORA):

Swali Na. 71: Mhe. Dkt. Shukuru Jumanne Kawambwa

Nyongeza: Mhe. Dkt. Shukuru Jumanne Kawambwa
Mhe. Shaabani Omari Shekilindi
Mhe. Venance Methusalah Mwamoto
Mhe. George Malima Lubeleje

Swali Na. 72: Mhe. Janeth Maurice Masaburi

Nyongeza: Mhe. Janeth Maurice Masaburi
Mhe. Roman Joseph Selasini

OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

Swali Na. 73: Mhe. Abdalla Haji Ali

Nyongeza: Mhe. Abdalla Haji Ali
Mhe. Masoud Abdallah Salim

WIZARA YA MADINI:

Swali Na. 74: Mhe. Maryam Salum Msabaha

Nyongeza: Mhe. Maryam Salum Msabaha

Swali na. 75: Mhe. Agnes Mathew Marwa (kwa niaba yake Mhe. Boniphace Mwita Getere)

Nyongeza: Mhe. Boniphace Mwita Getere

WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI:

Swali Na. 76: Mhe. Ally Seif Ungando

Nyongeza: Mhe. Ally Seif Ungando
Mhe. Salma Rashid Kikwete
Mhe. Julius Kalanga Laizer
Mhe. Dau Mbaraka Kitwana
Mhe. Frank George Mwakajoka

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Swali Na. 77: Mhe. Allan Joseph Kiula

Nyongeza: Mhe. Allan Joseph Kiula
Mhe. Alhaji Abdallah Majula Bulembo

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Swali Na. 78: Mhe. Esther Amos Bulaya

Nyongeza: Mhe. Esther Amos Bulaya
Mhe. Cecilia Daniel Paresso
Mhe. Nape Mosses Nnauye

Swali Na. 79: Mhe. Eng. Ramo Matala Makani

Nyongeza: Mhe. Eng. Ramo Matala Makani

Swali Na. 80: Mhe. Pauline Philip Gekul

Nyongeza: Mhe. Pauline Philip Gekul
Mhe. Asha Abdullah Juma

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na. 81: Mhe. Daniel Nicodemus Nsanzugwanko

Nyongeza: Mhe. Daniel Nicodemus Nsanzugwanko
Mhe. Maftaha Abdallah Nachuma
Mhe. Zuberi Zitto Ruyagwa

Swali na. 82: Mhe. Lucy Simon Magereli

Nyongeza: Mhe. Lucy Simon Magereli

WIZARA YA MAJI:

Swali Na. 83: Mhe. Haroon Mulla Pirmohamed (kwa niaba yake
Mhe. Dkt. Tulia Ackson)

Nyongeza: Mhe. Dkt. Tulia Ackson

WIZARA YA KILIMO:

Swali hili halikujibiwa kutokana na hali ya sintofahamu ya king'ora cha moto hivyo Mhe. Spika alisema litafanyiwa utaratibu siku nyingine.

Swali Na. 84: Mhe. Bernadeta Kasabago Mushashu

Nyongeza: Mhe. Bernadeta Kasabago Mushashu

KUSITISHA BUNGE KWA MUDA:

Kufuatia King'ora cha mlio wa tahadhari (*detective alarm*) kililia kwa muda mrefu saa 4:50 asubuhi Mwenyekiti (Mhe. Najma Murtaza Giga) alisitisha Bunge kwa muda.

BUNGE KUREJEA:

Saa 6:05 mchana Bunge lilirejea likiongozwa na Mhe. Spika. Aidha, Swali Na. 84 la Wizara ya Kilimo, Spika alielekeza lijibiwe kwa utaratibu mwingine.

IV. HOJA ZA KAMATI:

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA ARDHI, MALIASILI NA UTALII:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Ardhi, Maliasili na Utalii kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KILIMO, MIFUGO NA MAJI:

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Kilimo, Mifugo na Maji kuhusu Shughuli za Kamati kwa Mwaka 2018.

Baada ya uwasilishaji Wabunge wafuato walipata nafasi ya kuchangia:-

1. Mhe. Selemani Said Bungara	-	CUF
2. Mhe. Pauline Philipo Gekul	-	CCM
3. Mhe. Dkt. Immaculate Sware Semesi	-	CHADEMA
4. Mhe. Julius Kalanga Laizer	-	CCM
5. Mhe. Mchg. Peter Simon Msigwa	-	CHADEMA
6. Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia	-	CCM
7. Mhe. Boniphace Mwita Getere	-	CCM

V. KUSITISHA BUNGE:

Saa 7:30 mchana, Mhe. Job Y.Ndugai (Spika) alisitisha Shughuli za Bunge hadi saa 10:00 Alasiri.

VI. BUNGE KUREJEA:

Saa 10:00 Alasiri Bunge lilirejea likiongozwa na Mhe. Job Y.Ndugai (Spika).

Wabunge wafuatao waliendelea kuchangia:-

8. Mhe. Zitto Zuberi Ruyagwa	-	ACT
9. Mhe. Jittu Vrajlal Soni	-	CCM
10. Mhe. Thimotheo Paul Mnzava	-	CCM
11. Mhe. Magdalena Khamis Sakaya	-	CUF
12. Mhe. Marwa Ryoba Chacha	-	CCM
13. Mhe. Pascal Yohana Haonga	-	CHADEMA

Wakati wa uchangiaji Mhe. Haonga alisema ameshawahi kuleta Hoja Binafsi kuhusu zao la Kahawa lakini imekataliwa. Mhe. Spika alimjibu kuwa hajawahi kuiona Hoja hiyo Mezani kwake. Mhe. Haonga akaahidi kumplekea nakala za majibu ya barua kutoka kwa Katibu wa Bunge.

Kuhusu Utaratibu:

Mhe. Amina Saleh Mollel Kifungu 64 (1) (g) kwamba Mhe. Haonga ametumia lugha ya kuudhi (wafu) ambapo Mhe. Spika aliomba Wabunge kuvumiliana wakati wa mjadala.

14. Mhe. Peter Joseph Serukamba	-	CCM
15. Mhe. Riziki Said Lulida	-	CUF
16. Mhe. Frank George Mwakajoka	-	CHADEMA
17. Mhe. Joseph Kasheku Musukuma	-	CCM
18. Mhe. Livingstone Joseph Lusinde	-	CCM
19. Mhe. Nape Moses Nnauye	-	CCM
20. Mhe. Rashid Abdallah Shangazi	-	CCM

21. Mhe. Cosato David Chumi	-	CCM
22. Mhe. Joseph George Kakunda	-	NW/MAJI
23. Mhe. Prof. Makame Mnyaa Mbarawa	-	W/MAJI
24. Mhe. Japhet Ngailonga Hasunga	-	W/KILIMO
25. Mhe. Dkt. Hamisi Andrea Kigwangala	-	W/MALIASILI
26. Mhe. Luhaga Joelson Mpina	-	W/MIFUGO/UVUVI
27. Mhe. William Vangimembe Lukuvi	-	W/ARDHI

KUHITIMISHA HOJA:

Baada ya wachangiaji hawa Wenyeviti wa Kamati zote mbili waliwasilisha Hoja zao Kamati ya Maliasili na Utalii na Kmaati ya Kilimo, Mifugo na Maji walihitimisha Hoja zao. Hoja iliafikiwa na Maoni na Mapendekezo ya Kamati hizo yaliyopitishwa na Bunge na kuwa MAAZIMIO yatakayopelekwa Serikalini kuyafanyia kazi.

- Hoja ya kuundwa Kamati ya kufuatilia ahadi za Serikali iliyotolewa na Mhe. Mahmoud Mgimwa, Mhe. Spika aliahidi kuwa Hoja hiyo litashughulikiwa.

VII. KUAHIRISHA BUNGE:

Saa 1:33 usiku Mwenyekiti wa Bunge Mhe. Job Y. Ndugai (Spika) aliahirisha Bunge hadi siku ya Jumatano tarehe 6 Februari, 2019 saa 3:00 asubuhi.